

Přijetí díky zapojení občanů – jak účast lidí podporuje energetickou transformaci

Větrná energie ve Wildpoldsriedu

Obyvatelé obce Wildpoldsried dnes vlastní **11 větrných turbín**. Díky tomu dosáhli téměř energetické soběstačnosti z obnovitelných zdrojů – z větru (73 %), solární energie a biomasy. Zůstává však otázka: Jak se jim to podařilo? V mnoha regionech totiž větrná energie stále naráží na odpor. Příklad Wildpoldsriedu ukazuje, že klíčem je **účast obyvatel**.

Klíčoví představitelé

- ▶ Impulsem byli **starosta a místní farmář**, kteří projekt rozjeli.
- ▶ Oba jsou **dlouholetými členy komunity** a místní lidé jim důvěřují.
- ▶ **Bez této důvěry a osobního kontaktu** by výstavba turbín nebyla možná.
- ▶ Oba byli zároveň **osobně přesvědčeni** o významu obnovitelných zdrojů.

Mobilizace

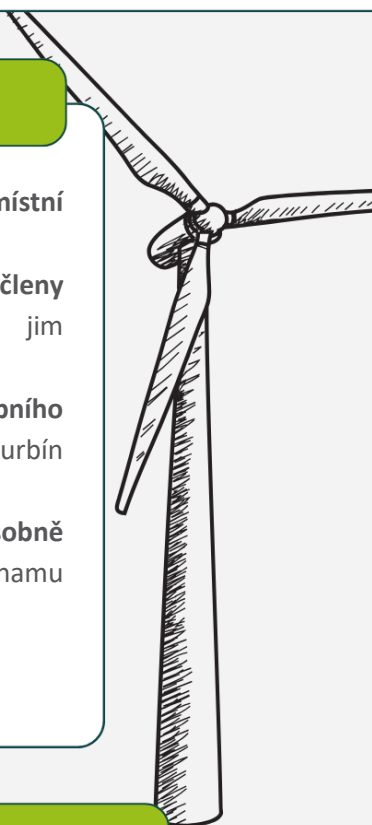
- ▶ Zájem dalších občanů byl vzbuděn **exkurzemi na podobné úspěšné projekty**.
- ▶ Farmář postavil **malou pilotní větrnou turbínu** na vlastní náklady, která ostatní inspirovala.
- ▶ Proběhla **informační kampaň**, která vysvětlovala technologii i možnosti finančního zapojení.
- ▶ **Sociální vazby a kontakty** klíčových představitelů hrály zásadní roli.

Společná vize

- ▶ Prostřednictvím **společného plánování** si občané vytvořili vizi rozvoje obce a sepsali ji.
- ▶ Během procesu byly **otevřeně řešeny obavy a znepokojení**, včetně návrhů, jak s nimi nakládat.
- ▶ Závěrečný dokument schválila **obecní rada**, čímž se zvýšila jeho váha i důvěryhodnost.

Finanční zapojení

- ▶ Účast občanů na financování projektu byla plánována **od samého začátku**.
- ▶ **Výnosy činily 8–10 % ročně**.
- ▶ **Zisky obce** z projektu byly znovu investovány **do místní infrastruktury**, což přineslo prospěch všem.

POSÍLENÍ PŘIJETÍ PROSTŘEDNICTVÍM EFEKTIVNÍ ÚČASTI

Plánování mobilizace:

Z tohoto příkladu vidíme, že kombinace informovanosti, osobního kontaktu a praktických příkladů podporuje zapojení obyvatel. Důležité je nezapomenout na finanční přínosy, které jsou pro mnohé silnou motivací.

Zkušenosti ukazují, že mobilizace začíná u **klíčových představitelů**, pak se šíří mezi zájemce a teprve **postupně zasahuje širší veřejnost**¹. To odpovídá i zjištěním projektu **ECOEMPOWER**, který rozlišuje různé cílové skupiny s různou mírou zapojení – od úzkého jádra až po celou komunitu. Každá z nich potřebuje jiný způsob oslovení.²

Projekt také ukázal, že **způsob komunikace** je pro mobilizaci rozhodující – různé skupiny osloví různé kanály a motivují je jiné hodnoty: někdo se zapojuje kvůli finančnímu zisku, jiný kvůli pocitu nezávislosti. Úspěch tedy závisí na dobrém poznání a pochopení těchto skupin.

Klíčové představitelé:

Klíčové představitelé bývají **iniciátory projektů** – nelze je „nařídit“. Obvykle mají hluboké znalosti o energetice a osobní motivaci posouvat věci vpřed.

Ačkoli jejich činnost nelze přikázat, **lze je podpořit** – například poskytnutím kontaktů, komunikačních kanálů či i finanční podpory. Je také důležité vytvářet podmínky, aby se do klíčových rolí mohli dostat i další lidé – v současnosti jsou často aktivní především starší lidé (nad 60 let).

Pomoci mohou třeba zajištění hlídání dětí při schůzkách nebo příspěvky pro dobrovolníky, aby se mohli zapojit i rodiče, lidé s nižšími příjmy či mladší generace.

Společná vize:

V uvedeném příkladu byl proces vytváření vize **otevřený a formálně potvrzen obecní radou**.

Obyvatelé tak mohli nejen sdílet své nápady, ale také vidět, které z nich jsou reálně uskutečnitelné.

Formální potvrzení dodává pocit závazku a motivace.

Projekt **ECOEMPOWER** na základě těchto zkušeností definoval základní logiku takového procesu:

1. **Otevřená komunikace** – sdílení názorů a reálných zkušeností v energetických otázkách, s důrazem na možnost být vyslyšen.
2. **Diskuse s moderací**, která pomůže řešit spory a rozdílné názory. Jen

¹ Gerhard Fuchs & Nele Hinderer (2016): One or many transitions: local electricity experiments in Germany

² Bruni et al. (2024): D3.1 Adaptable Framework for energy communities engagement and building

zřídka se stává, že by v celé komunitě neexistovaly skupiny lidí, které se liší ve svých názorech.

3. **Zprostředkování a řešení konfliktů** férovým způsobem.
4. **Hledání kompromisů** a jejich **zapsání** do dokumentu (záměr, popis vize).

Kreativní přístupy k tomuto procesu mohou zahrnovat:

- Soutěže či hry,
- Vizuální metody (např. myšlenkové mapy, [grafický záznam](#))
- nebo práci s externím moderátorem (mediátor, facilitátor).

Finanční zapojení:

Klíčovou otázkou je, jak mohou obyvatelé ekonomicky profitovat z projektu?

- Tradiční možností je **spoluvlastnictví formou družstva** nebo podílů³.
- Další možností je **spoluúčast obce** – ta zisky využívá pro **místní investice**, které slouží všem.

Odhady odborníků říkají, že tato zařízení mohou přinést obci na daních zhruba 20 000 € ročně po dobu 20 let. Zkušenosti navíc ukazují, že participativní projekty obnovitelných zdrojů podporují místní ekonomiku – **zakázky zůstávají v regionu a vznikají nová pracovní místa.**

Shrnutí:

Zapojení občanů je velmi účinným nástrojem pro zvýšení přijetí větrné energie a celkově urychlení energetické transformace.

Více informací a praktických metod nabízí výstup projektu **ECOEMPOWER**: [D3.1 Adaptabilní rámec pro zapojení a budování energetických komunit.](#)

ECOEMPOWER

The project ECOEMPOWER - ECOSystems EMPOWERing at regional and local scale supporting energy communities receives funding from the European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) under Grant Agreement n°101120775.

³ V této souvislosti je relevantní 1. ECOEMPOWER Policy Brief o právních formách EK.: Policy Brief on Citizen Participation” URL: https://ecoempower.eu/Resources/Policy_Briefs